

vojaško upravo (ZVU) in cono B pod Vojaško upravo Jugoslovanske armade (VUJA). Avtorica obravnava razmere v Kobaridu, ko je bil pod Zavezniško vojaško upravo. Jugoslovanska armada je 16. septembra 1947 prevzela ozemlja ob novi zahodni meji Jugoslavije. Prispevek je nastal predvsem na podlagi virov, ki jih hrani Goriški muzej.

Zvonko Uršič je prispevek »Od priključitve k Jugoslaviji do leta 1961« razdelil na več podglavij. Opiše, kako so Kobaridci doživljali priključitev, obravnava nastajanje in razvoj posameznih podjetij v Kobaridu, delovanje šolstva, zdravstva in veterinarske službe, pomembnejše politične odločitve, ki so odmevale tudi na Kobarškem (Informbiro, Tržaška kriza, Videmski sporazum...), športna, kulturna in druga društva, ki so delovala v kraju, hujše naravne nesreče, ki so prizadele to območje (snežna katastrofa leta 1952...), spregovori o spominskih obeležjih na Kobarškem in pomembnejših spomenikih, ki so bili postavljeni v Kobaridu; zaključí z dogodkom, ki je prekinil dolgoletno tradicijo samostojne kobarške občine.

Zdravko Likar svoj prispevek »Od ukinitve kobarške občine do potresa« nadaljuje z nastankom nove, večje občine Tolmin julija 1961. V Kobaridu je takrat ostal le še krajevni urad. V zapisu sledimo gospodarskemu in kulturnemu utripu Kobarida, zvmemo o najpomembnejših dosežkih in dogodkih, ki so se vtisnili v spomin domačinov. Tak dogodek je bil 1976 vsekakor tudi potres, ki je ostal za marsikoga neprijeten spomin, saj so mnogi ostali brez svojih domov. Strah pred njim pa je pri ljudeh še dandanes prisoten (1998 lahko rečemo, da upravičeno – op. uredništva).

Željko Cimprič je podal poljuden pregled dogodkov, ki so po njegovem mnenju vplivali na razvoj Kobarida in okolice. Avtor v prispevku »Iztekaajo se 'dobri stari' časi« spregovori o delovnih brigadah, ki so prav v Kobaridu imele svoj center, in o nasprotovanju gradnji hidroelektrarne na Soči – HE Trnovo. Nadaljuje s poglavjem »Krizna«, kjer označi 80. leta kot krizna, in zapiše »pričelo se je obdobje omejitve, bonov in podobnih ukrepov.« Avtor opiše tudi kulturno in športno delovanje v Kobaridu. Zaključí s podpoglavjem »Konec Jugoslavije,« v katerem poda svoje videnje ločevanja Slovenije od Jugoslavije.

Obdobje po drugi svetovni vojni je prikazano precej poljudno – gre za prikaz bolj osebnega odnosa avtorjev do obravnavanega obdobja. Je pa zato mogoče bolj berljiv in pisan za domačine, ki se dogodkov še dobro spominjajo. Pozna se, da so avtorji prvih prispevkov ljudje, ki se tudi sicer poklicno ukvarjajo z obravnavano tematiko. To je razvidno tudi iz strokovnega aparata, ki ga določena stroka uporablja – citiranje, uporaba arhivskih virov, skice, risbe ipd.

Kljub raznovrstnosti prispevkov je delo velika pridobitev za obravnavano območje. Sicer pa so že člani uredniškega odbora v uvodu zapisali, da njihov namen ni bil izdati znanstveno delo. Knjiga je kot poljudno branje namenjeno bralcem vseh starosti in vsakršne izobrazbe.

Damjana Fortunat Černilogar

Biografije in bibliografije raziskovalcev Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU. 3. knjiga, 1986–1995. Ljubljana, ZRC SAZU 1998. 487 strani.

Danes, v času velikega razvoja računalništva, se marsikomu zdi objava bibliografije v knjižni obliki nepotrebna. Tudi *Zgodovinski časopis*, ki je v preteklosti objavljaj razne bibliografije, sedaj objavlja le še osebne bibliografije. Podpisana sem še vedno zagovornica tiskanih bibliografij, čeprav tudi iskanja prek računalnika ne podcenjujem, nimam pa s tem najboljših izkušenj, kajti podatki so marsikdaj pomanjkljivi, včasih je vprašljiva tudi njihova strokovna opredelitev, če navedem samo ti dve dejstvi.

Tretja knjiga *Biografije in bibliografije raziskovalcev ZRC SAZU* pomeni nadaljevanje *Biografije in bibliografije znanstvenih in strokovnih sodelavcev SAZU* (1. knj., 1976) in *Biografije in bibliografije raziskovalcev ZRC SAZU* (2. knj., 1988). ZRC SAZU sicer tudi sproti predstavlja javnosti svoje dosežke v Letopisu SAZU, vendar gre tam za vsakoletna poročila, medtem ko je tu predstavljeno delo desetih let.

Pričujoča tretja knjiga je konceptualno podobno urejena, kakor prejšnji dve, obsega pa gradivo za desetletje 1986–1995. Vključuje raziskovalce in tiste sodelavce ZRC, ki objavljajo znanstvena in

strokovna dela. Za vse, ki so se zaposlili na novo, so prikazani vsi podatki, za ostale pa le nadaljevanje za zadnje desetletje. Upoštevani so tudi tisti upokoenci, ki še sodelujejo pri raziskovalnih programih, in tisti delavci ZRC SAZU, ki so izredni ali redni člani SAZU. Zajetih je 15 inštitutov, avdiovizualni laboratorij in prostorskoinformacijski center, skupno pa 196 posameznih raziskovalcev oz. sodelavcev. Desetletna bera objavljenih prispevkov vseh vrst je velika, na kar kaže tudi celoten obseg knjige. Tako zbrani podatki se zdijo koristni tudi zato, ker marsikdo od zaposlenih ni uvrščen v *Slovenski biografski leksikon* ali v *Enciklopedijo Slovenije*, je pa na strokovnem in znanstvenem področju že objavil pomembne prispevke.

Načrt ureditve knjige je pripravila strokovna sodelavka, višja bibliotekarka Sonja Stergaršek, pri oblikovanju celotne zasnove je sodeloval višji znanstveni sodelavec dr. Darko Dolinar, ki je napisal tudi uvodno poglavje o ZRC SAZU v letih 1986–1995. Sicer so publikacijo pripravile na podlagi podatkov, ki so jih posredovali posamezniki, Sonja Stergaršek, dr. Metka Bögel-Dodič (znanstvena sodelavka) in Vida Stanovnik (strokovna svetnica in bibliotekarka specialistka).

Posamezniki so znotraj svojega inštituta predstavljeni z biografskimi in bibliografskimi podatki, zadnji so urejeni po standardih sistema COBISS in zajemajo: znanstvene in strokovne objave, druga objavljena in neobjavljena dela (elaborati, magisteriji in doktorati), objavljena predavanja, poljudne članke, sestavke v enciklopedijah in leksikonih, ocene in poročila, bibliografije, karte, uredništvo in spremne besede, radijske in TV prispevke, prevode, razstave, referate in predavanja, intervjuje, videografije.

Izjemoma je le bibliografija predsednika SAZU dr. Franceta Bernika drugače predstavljena, saj je prevzeta po Mundovi bibliografiji iz *Zbornika ob sedemdesetletnici Franceta Bernika. V njej je gradivo razvrščeno po letih, znotraj vsakega leta so razprave in študije, članki, predgovori, govori, ocene, polemike itd. Pri monografskih študijah je prikazana vsebina po poglavjih. Gre za zelo natančen popis, vendar pa menim, da bi zaradi enotnosti celotne bibliografije tudi ta morala biti prilagojena enakim standardom kakor ostale.*

Vsak inštitut je predstavljen s krajšim, dokaj natančnim historiatom za zadnjih deset let. Tu so navedeni nekateri pomembnejši rezultati delovanja (monografske publikacije), prikazana je vključitev v mednarodne projekte, organizacija in vodstvo inštituta, notranja organiziranost – posebej pri velikih inštitutih, kot je npr. Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.

Publikacija poleg naštetega nudi še veliko drugih zanimivih podatkov, od tega, da lahko ugotovimo, koliko ljudi z najvišjimi nazivi ima vsak inštitut, do podatkov o tem, koliko asistentov, mladih raziskovalcev, magistrov in doktorjev znanosti imajo posamezni inštituti, kar gotovo niso zanemarljivi podatki.

Nenazadnje se lahko poučimo o mednarodnih objavah, mednarodnem sodelovanju raziskovalcev in inštituta kot celote. Biografski in bibliografski podatki kažejo usmeritev posameznih raziskovalcev v določeno problematiko, opozarjajo pa tudi na siceršnjo strokovno aktivnost članov ZRC SAZU. Poleg naštetega so predstavljeni še podatki o tem, kdo je vodil inštitut v zadnjem desetletju in koliko posameznikov je bilo na njem zaposlenih.

Skratka, knjige ne bomo le z veseljem prelistali, v njej bomo lahko našli tudi za svoje delo kar koristne podatke.

Olga Janša Zorn